

דבר הנשיא

חברי וחברות האקדמיה, קוראים וקוראות נכבדים,

פרופ' דוד הראל
נשיא האקדמיה

פרסום זה יוצא לאור על רקע מציאות מורכבת וקשה. המתקפה הברוטאלית האיומה של החמאס ב־7 באוקטובר גבתה מחיר נורא וחסר תקדים מאזרחי ישראל, והמלחמה שבאה בעקבותיה ממשיכה לגבות מחיר דמים יקר ביותר גם מאיתנו וגם מן האזור כולו.

ליבנו עם החטופים בעזה ועם בני משפחותיהם, עם הפצועים ועם המשפחות השכולות. יש לעשות הכול להחזרת החטופים למשפחותיהם, בריאים ושלמים, עד האחרון והאחרונה שבהם.

ומה באשר למצבנו שלנו בעולם האקדמי? נושא זה הוא חשוב ביותר, במיוחד כשעינינו נשואות ליום שאחרי, ולעתידנו כמדינה.

ההשכלה הגבוהה והמחקר הם נדבכים מרכזיים בשיקום החברה הישראלית וכלכלת המדינה לאחר המלחמה הקשה. אני קורא בזאת לממשלה ולכנסת לאמץ כיעד לאומי השקעה רבה וארוכת טווח במוסדות ההשכלה הגבוהה והמחקר בישראל. רק כך נוכל להבטיח את המשך המצוינות האקדמית, החדשנות הטכנולוגית ורמת החיים הגבוהה לאזרחי המדינה. המוסדות להשכלה גבוהה הם מנועי הצמיחה של מדינת ישראל, הן במישור המדעי, הן במישור הכלכלי והן במישור החברתי והתרבותי־ערכי.

חדשות רעות נוספות מגיעות מחו"ל. יש חשש כי ניסיונות להטלת חרם אקדמי על ישראל, גלוי או סמוי, מצד גופים בין־לאומיים יפגעו קשות בשיתופי פעולה מחקריים ובקידום של חוקרים ישראלים רבים, וכנגזרת של ניסיונות אלה גם ברמתה המדעית הגבוהה של ישראל. חשוב בזמן זה לשמור ולחזק את הקשר עם גופי מחקר והשכלה גבוהה בחו"ל, ולצאת נגד כל ניסיון לחרם גלוי או סמוי על המדע הישראלי ועל העוסקים בו. מדאיגה במיוחד היא ההסתה האנטי־ישראלית חסרת הרסן, שמגלה את פרצופה המכוער בקמפוסים שונים בעולם, ואשר מסכנת את שלומם, ואולי אף את חייהם, של סטודנטים ושל אנשי סגל יהודים וישראלים. גולת הכותרת המבישה של עניין זה הייתה בשימוע

בקונגרס שנערך בתחילת דצמבר לשלוש הנשיאות של אוניברסיטת הרווארד, אוניברסיטת פנסילבניה (UPenn) והמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס (MIT). בעקבות השימוע נשיאת UPenn כבר התפטרה, ויש לקוות שכך תעשינה גם שתי הנשיאות האחרות.

מהפך האישי אוסיף שכמי שקיבל מ-MIT את הדוקטורט שלו, מצערת אותי במיוחד התנהלותה של נשיאת ה-MIT, פרופ' סאלי קורנבלוט (Kornbluth), אשר אגב, נהנתה למוחרת השימוע מחיזוק ניכר, בדמות הצהרה תומכת וחמה של מועצת המנהלים של המוסד. גאוותי בת 45 השנים בדוקטורט הזה מתחלפת לי בימים אלה בבושה גדולה.

יש לחפש דרכים לפעול בנחישות וללא לאות נגד תופעות כאלה בחו"ל: מרמת ההסתה וההתלהמות בשטחי הקמפוסים ועד לרמת גופי ההנהלה של האוניברסיטאות. הקהילה המדעית הבין-לאומית חייבת לגנות בחריפות לא רק את הטבח הנוראי שביצעו החמאס ועושי דברו ב-7 באוקטובר, אלא גם את גל השנאה המטריד מאוד שבא בעקבותיו.

וכאן בארץ, נוכח האתגרים של התקופה האחרונה, עלינו לתרום תרומה נכבדת לשיקומה ולשיפור של המערכת האקדמית בישראל. עלינו לסייע למוסדות, לחוקרים ולסטודנטים להתאושש ולשוב לפעילות מלאה, לעודד שיח מכבד ופתוח בין כלל הקבוצות והזהויות בחברה הישראלית ולהגן בתוקף על ערכי היסוד של העולם האקדמי.

כולנו חייבים לפעול למען יצירת חברה טובה וצודקת יותר המבוססת על סובלנות ועל אמון, על הבנה הדדית ועל ערכים הומניים. המשך הלמידה, המחקר והיצירה האקדמית הם מרכיבים קריטיים במאמץ הזה.

אני מתחייב בזאת לעשות כמיטב יכולתי כדי להוביל את כל אלה באופן אחראי ורציני, כיאה למי שמשרת בגוף ממלכתי אשר טובת המדינה ועוצמתה המדעית, התרבותית והערכית היא בראש מעייניו.

שלכם בברכה,
פרופ' דוד הראל